

Bộ Tài chính chịu trách nhiệm phổ biến và hướng dẫn thi hành Điều lệ này.

T.M. Hội đồng Bộ trưởng
K.T. Chủ tịch
Phó Chủ tịch
VÕ VĂN KIẾT

NGHỊ ĐỊNH của Hội đồng Bộ trưởng số 26-HĐBT ngày 18-3-1989 ban hành Điều lệ kế toán trưởng xí nghiệp quốc doanh.

HỘI ĐỒNG BỘ TRƯỞNG

Căn cứ Luật Tổ chức Hội đồng Bộ trưởng ngày 4-7-1981;

Căn cứ Pháp lệnh kế toán và thống kê ngày 10-5-1988;

Xét đề nghị của Bộ trưởng Bộ Tài chính,

NGHỊ ĐỊNH:

Điều 1. — Nay ban hành kèm theo Nghị định này Điều lệ kế toán trưởng xí nghiệp quốc doanh áp dụng thống nhất cho các xí nghiệp quốc doanh, công tư hợp doanh thuộc các ngành kinh tế quốc dân trong cả nước.

Điều 2. — Điều lệ kế toán trưởng ban hành theo Nghị định này có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký, thay thế những quy định về kế toán trưởng xí nghiệp quốc doanh trong chương III Điều lệ tổ chức

kế toán Nhà nước ban hành theo Nghị định số 175-CP ngày 28-10-1961 và được sửa đổi bổ sung theo Nghị định số 176-CP ngày 10-9-1970 của Hội đồng Chính phủ.

Điều 3. — Bộ trưởng các Bộ, Chủ nhiệm các Ủy ban Nhà nước. Thủ trưởng các cơ quan khác thuộc Hội đồng Bộ trưởng, Chủ tịch Ủy ban Nhân dân các tỉnh, thành phố, đặc khu trực thuộc trung ương chịu trách nhiệm thi hành Nghị định này.

Bộ trưởng Bộ Tài chính chịu trách nhiệm hướng dẫn thi hành Nghị định này.

T.M. Hội đồng Bộ trưởng
K.T. Chủ tịch
Phó Chủ tịch
VÕ VĂN KIẾT

ĐIỀU LỆ kế toán trưởng xí nghiệp quốc doanh

(ban hành kèm theo Nghị định số 26-HĐBT ngày 18-3-1989 của Hội đồng Bộ trưởng).

Chương I

VỊ TRÍ CỦA KẾ TOÁN TRƯỞNG

Điều 1. — Chức vụ kế toán trưởng được đặt tại các xí nghiệp quốc doanh, công tư hợp doanh hạch toán kinh tế độc lập, bao gồm cả Liên hiệp các xí nghiệp, Tổng Công ty, Cục, Tổng cục hạch toán kinh tế toàn ngành và các đơn vị sự nghiệp hạch toán kinh tế (dưới đây gọi chung là xí nghiệp) trong các ngành công nghiệp,

nông nghiệp, xây dựng cơ bản, giao thông vận tải, thương nghiệp, dịch vụ ăn uống công cộng...

Điều 2. — Kế toán trưởng xí nghiệp có chức năng giúp Giám đốc xí nghiệp tổ chức, chỉ đạo thực hiện toàn bộ công tác kế toán, thống kê, thông tin kinh tế và hạch toán kinh tế ở xí nghiệp theo cơ chế quản lý mới, đồng thời làm nhiệm vụ kiểm soát viên kinh tế — tài chính của Nhà nước tại xí nghiệp.

Ở những xí nghiệp mà công tác tài chính chưa được tổ chức thành một bộ phận riêng biệt thì kế toán trưởng đảm nhiệm cả việc tổ chức và chỉ đạo công tác tài chính.

Đối với những đơn vị phụ thuộc nhưng có tổ chức kế toán thì trưởng phòng, trưởng ban hoặc tổ trưởng kế toán là người phụ trách công tác kế toán của đơn vị, thực hiện chức năng, nhiệm vụ của kế toán trưởng theo sự ủy quyền của kế toán trưởng xí nghiệp.

Điều 3. — Kế toán trưởng chịu sự chỉ đạo trực tiếp của Giám đốc xí nghiệp, đồng thời chịu sự chỉ đạo và kiểm tra về mặt nghiệp vụ của kế toán trưởng cấp trên và của cơ quan tài chính, thống kê cùng cấp.

Điều 4. — Việc bổ nhiệm, miễn nhiệm, chuyển công tác, thi hành kỷ luật kế toán trưởng xí nghiệp do Giám đốc xí nghiệp đề nghị và do cấp có thẩm quyền bổ nhiệm Giám đốc xí nghiệp đó quyết định, sau khi thỏa thuận với kế toán trưởng cấp trên trực tiếp và cơ quan tài chính cùng cấp.

Việc bổ nhiệm kế toán trưởng phải được thực hiện ngay sau khi có quyết

định thành lập xí nghiệp. Trường hợp khuyết kế toán trưởng (do được đề bạt lên cương vị mới, chuyển công tác hoặc bị kỷ luật) thì cấp có thẩm quyền nói trong điều 4 phải bổ nhiệm ngay kế toán trưởng mới.

Khi thay đổi kế toán trưởng, Giám đốc xí nghiệp phải tổ chức bàn giao công việc giữa kế toán trưởng cũ và kế toán trưởng mới và thông báo ngay cho các bộ phận có liên quan trong xí nghiệp và cho Ngân hàng nơi mở tài khoản tiền gửi biết họ, tên và mẫu chữ ký của kế toán trưởng mới.

Điều 5. — Giúp việc kế toán trưởng có một hoặc hai phó kế toán trưởng. Phó kế toán trưởng do Giám đốc xí nghiệp bổ nhiệm theo đề nghị của kế toán trưởng xí nghiệp. Phó kế toán trưởng thực hiện nhiệm vụ theo sự phân công của kế toán trưởng. Khi tạm thời vắng mặt ở đơn vị, kế toán trưởng phải ủy nhiệm cho phó kế toán trưởng thay thế.

Điều 6. — Những người được bổ nhiệm giữ chức vụ kế toán trưởng phải có đầy đủ các tiêu chuẩn sau:

— Có phẩm chất đạo đức, liêm khiết, trung thực, có ý thức chấp hành và đấu tranh bảo vệ các nguyên tắc chính sách, chế độ kinh tế, tài chính và pháp luật Nhà nước.

— Có trình độ chuyên môn nghiệp vụ kế toán và đã kinh qua thời gian công tác thực tế về kế toán theo quy định của Bộ Tài chính.

— Đã qua lớp bồi dưỡng kế toán trưởng theo chương trình của Bộ Tài chính và được cấp giấy chứng nhận.

Tuyệt đối không được bỏ nhiệm làm kế toán trưởng những người đã phạm kỷ luật tham ô, xâm phạm tài sản xã hội chủ nghĩa và vi phạm các chính sách, chế độ quản lý kinh tế, tài chính.

Điều 7. — Kế toán trưởng chịu trách nhiệm trực tiếp trước Giám đốc xí nghiệp và trước kế toán trưởng cấp trên về các công việc thuộc phạm vi trách nhiệm và quyền hạn của kế toán trưởng.

Giám đốc xí nghiệp có trách nhiệm chỉ đạo, kiểm tra và tạo mọi điều kiện cần thiết cho kế toán trưởng hoàn thành nhiệm vụ.

Thủ trưởng và kế toán trưởng đơn vị cấp trên, các cơ quan tài chính, thống kê, theo chức năng nhiệm vụ của mình, cần kiểm tra và giúp đỡ kế toán trưởng làm tròn nhiệm vụ; kịp thời giải quyết các vấn đề mà kế toán trưởng đề xuất và báo cáo; góp ý kiến với các cơ quan có thẩm quyền trong việc bổ nhiệm, miễn nhiệm, chuyển chuyên, khen thưởng hoặc thi hành kỷ luật đối với kế toán trưởng xí nghiệp.

Kế toán trưởng trực tiếp chỉ đạo và hướng dẫn các bộ phận, các cán bộ, công nhân viên chức trong xí nghiệp và các đơn vị cấp dưới tiến hành những công việc thuộc phạm vi trách nhiệm và quyền hạn của kế toán trưởng. Mọi người, mọi bộ phận trong xí nghiệp và các đơn vị cấp dưới phải tuân thủ nghiêm chỉnh những điều hướng dẫn và chịu sự kiểm tra của kế toán trưởng trong việc thực hiện, đồng thời giám sát công việc của kế toán trưởng.

Chương II

TRÁCH NHIỆM CỦA KẾ TOÁN TRƯỞNG

Điều 8. — Kế toán trưởng có trách nhiệm cụ thể sau đây:

1. Tổ chức công tác kế toán, công tác thống kê và bộ máy kế toán, thống kê phù hợp với tổ chức sản xuất, kinh doanh của xí nghiệp theo yêu cầu đổi mới cơ chế quản lý, không ngừng cải tiến tổ chức bộ máy và công tác kế toán, thống kê.

2. Tổ chức ghi chép, tính toán và phản ánh chính xác, trung thực, kịp thời, đầy đủ toàn bộ tài sản và phân tích kết quả hoạt động sản xuất, kinh doanh của xí nghiệp.

3. Tính toán và trích nộp đúng, đủ, kịp thời các khoản nộp ngân sách, các khoản nộp cấp trên, các quỹ để lại xí nghiệp và thanh toán đúng hạn các khoản tiền vay, các khoản công nợ phải thu, phải trả.

4. Xác định và phản ánh chính xác, kịp thời, đúng chế độ, kết quả kiểm kê tài sản hàng kỳ, chuẩn bị đầy đủ và kịp thời các thủ tục và tài liệu cần thiết cho việc xử lý các khoản mất mát, hao hụt, hư hỏng, các vụ tham ô và các trường hợp xâm phạm tài sản, đồng thời đề xuất các biện pháp giải quyết, xử lý.

5. Lập đầy đủ và gửi đúng hạn các báo cáo kế toán, thống kê và quyết toán của xí nghiệp theo chế độ quy định.

Tổ chức kiểm tra, xét duyệt các báo cáo kế toán, thống kê, báo cáo quyết toán của các đơn vị cấp dưới gửi lên, lập và gửi đầy đủ đúng hạn các báo cáo kế toán

thống kê, báo cáo quyết toán tổng hợp của các đơn vị thuộc phạm vi quản lý.

6. Tờ chức kiểm tra kế toán trong nội bộ xí nghiệp và trong các đơn vị trực thuộc.

7. Tờ chức phổ biến và hướng dẫn thi hành kịp thời các chế độ, thể lệ tài chính, kế toán Nhà nước và các quy định của cấp trên về thống kê, thông tin kinh tế cho các bộ phận, cá nhân có liên quan trong xí nghiệp và cho các đơn vị cấp dưới.

8. Tờ chức bảo quản, lưu trữ các tài liệu kế toán, giữ bí mật các tài liệu và số liệu kế toán thuộc bí mật Nhà nước.

9. Thực hiện kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao trình độ, xây dựng đội ngũ cán bộ, nhân viên kế toán trong xí nghiệp và các đơn vị cấp dưới.

Điều 9. — Kế toán trưởng có nhiệm vụ kiểm tra, kiểm soát:

1. Việc chấp hành chế độ bảo vệ tài sản, vật tư, tiền vốn trong xí nghiệp.

2. Việc chấp hành chế độ quản lý và kỷ luật lao động, các định mức lao động, tiền lương, tiền thưởng, các khoản phụ cấp và các chính sách, chế độ đối với người lao động.

3. Việc thực hiện các kế hoạch sản xuất - kỹ thuật — tài chính, kế hoạch đầu tư xây dựng cơ bản, các dự toán chi phí sản xuất, phí lưu thông, các dự toán chi tiêu hành chính, sự nghiệp, các định mức kinh tế — kỹ thuật.

4. Việc chấp hành các chính sách kinh tế, tài chính, các chế độ tiêu chuẩn, định mức chi tiêu và kỷ luật tài chính của

Nhà nước, việc thực hiện chế độ thanh toán, tiền mặt, vay tín dụng và các hợp đồng kinh tế.

5. Việc tiến hành các cuộc kiểm kê tài sản và đánh giá lại tài sản theo đúng chủ trương và chế độ của Nhà nước.

6. Việc giải quyết và xử lý các khoản thiếu hụt, mất mát, hư hỏng, các khoản nợ không đòi được và các khoản thiệt hại khác.

Điều 10. — Kế toán trưởng có trách nhiệm giúp Giám đốc xí nghiệp:

1. Tờ chức phân tích hoạt động kinh tế trong xí nghiệp một cách thường xuyên, nhằm đánh giá đúng đắn tình hình, kết quả và hiệu quả sản xuất kinh doanh của xí nghiệp, phát hiện những lãng phí và thiệt hại đã xảy ra, những việc làm không có hiệu quả, những sự trì trệ trong sản xuất và kinh doanh để có biện pháp khắc phục, bảo đảm kết quả hoạt động và doanh lợi của xí nghiệp ngày càng tăng.

2. Thông qua công tác tài chính — kế toán, tham gia nghiên cứu cải tiến tờ chức sản xuất, xây dựng phương án sản phẩm, cải tiến quản lý kinh doanh của xí nghiệp nhằm khai thác khả năng tiềm tàng, tiết kiệm và nâng cao không ngừng hiệu quả của đồng vốn. Khai thác và sử dụng có hiệu quả mọi nguồn vốn vào sản xuất kinh doanh, bảo đảm và phát huy chế độ tự chủ tài chính của xí nghiệp.

3. Tờ chức thi hành, củng cố và hoàn thiện chế độ hạch toán kinh tế xí nghiệp và các đơn vị cấp dưới theo yêu cầu đòi mới cơ chế quản lý được quy định trong các Quyết định số 217-HĐBT ngày 14-11-1987, Nghị định số 50-HĐBT ngày 22-3-1988 của Hội đồng Bộ trưởng.

Chương III

QUYỀN HẠN CỦA KẾ TOÁN TRƯỞNG

Điều 11. — Kế toán trưởng có những quyền hạn sau đây :

1. Phân công và chỉ đạo trực tiếp tất cả nhân viên kế toán tại xí nghiệp, làm việc ở bất cứ bộ phận nào.

Việc tuyển dụng, thuyên chuyển, nâng cấp bậc, khen thưởng, thi hành kỷ luật các nhân viên kế toán, thủ quỹ và thủ kho trong đơn vị đều phải có ý kiến thỏa thuận hoặc theo đề nghị của kế toán trưởng.

Khi thuyên chuyển hay thay đổi những người nói trên phải thực hiện bàn giao công việc có sự chứng kiến của kế toán trưởng hoặc người được kế toán trưởng ủy quyền.

2. Có quyền yêu cầu tất cả các bộ phận trong xí nghiệp chuyên đầy đủ, kịp thời những tài liệu pháp quy và các tài liệu khác cần thiết cho công việc kế toán và kiểm tra của kế toán trưởng.

Những người có nhiệm vụ lập, ký duyệt và gửi các tài liệu, chứng từ có liên quan đến công tác kế toán phải chịu trách nhiệm về những sai sót, không sát thực, không rõ ràng, không hợp lệ, không đúng thời hạn quy định, làm ảnh hưởng đến việc ghi chép kế toán, báo cáo kế toán và công việc kiểm tra, kiểm soát của kế toán trưởng.

Người nào không thi hành hoặc thi hành sai những điều hướng dẫn của kế toán trưởng làm ảnh hưởng đến công tác kế toán, ngăn trở công việc kiểm tra, kiểm soát của kế toán trưởng thì có thể bị thi hành kỷ luật theo mức độ do Bộ Tài chính quy định ; trường hợp nghiêm trọng có thể bị truy tố trước pháp luật.

3. Các báo cáo kế toán, báo cáo thống kê, các hợp đồng kinh tế, các chứng từ tín dụng, các tài liệu có liên quan đến việc thanh toán, trả lương, trả tiền thưởng, thu chi tiền mặt v.v... đều phải có chữ ký của kế toán trưởng mới có giá trị pháp lý.

4. Khi phát hiện những hành động của bất cứ người nào trong đơn vị vi phạm những luật lệ và thể lệ đã được quy định thì tùy trường hợp, kế toán trưởng có quyền báo cáo cho Giám đốc xí nghiệp hoặc thủ trưởng đơn vị cấp trên trực tiếp và trong những trường hợp nghiêm trọng thì báo cáo cho Ủy ban Thanh tra Nhà nước hoặc Viện Kiểm sát nhân dân tối cao.

5. Kế toán trưởng không được lập, ký hoặc duyệt các báo cáo, chứng từ, tài liệu không phù hợp với luật lệ của Nhà nước và chỉ thị của đơn vị cấp trên.

Trường hợp Giám đốc ra lệnh (bằng giấy hay bằng miệng) thực hiện một việc bị pháp luật nghiêm cấm (như sửa chữa giả mạo giấy tờ để tham ô tài sản của Nhà nước, v.v...) thì kế toán trưởng có quyền từ chối không chấp nhận, đồng thời phải báo cáo ngay bằng văn bản cho thủ trưởng, kế toán trưởng cấp trên và cơ quan tài chính cùng cấp.

Kế toán trưởng nào không thực hiện đúng những quy định trên phải chịu trách nhiệm như người thủ trưởng đã ra lệnh.

Điều 12. — Trong hạn tối đa hai tuần lễ kể từ ngày nhận được báo cáo của kế toán trưởng như quy định trong điều 11, tổ chức và cá nhân nhận báo cáo phải có biện pháp giải quyết và thông báo cho kế toán trưởng đó biết.

Thủ trưởng và kế toán trưởng đơn vị cấp trên nhận được báo cáo của kế toán trưởng về các mệnh lệnh và những hành động phi pháp mà không có biện pháp giải quyết thích đáng và kịp thời thì phải chịu trách nhiệm về những hậu quả xảy ra.

Các báo cáo của kế toán trưởng được gửi đi theo chế độ gửi công văn của xí nghiệp.

Điều 13. — Người nào có hành vi cản trở việc thực hiện trách nhiệm và quyền hạn của kế toán trưởng theo Điều lệ đã quy định làm tổn hại tài sản của Nhà nước, gây rối loạn nền nếp quản lý của xí nghiệp sẽ bị truy tố trước pháp luật.

Những khiếu nại của kế toán trưởng về những hành động vi phạm Điều lệ kế toán trưởng, về các hành động trù úm, xử lý sai trái đối với kế toán trưởng phải được cơ quan quản lý cấp trên, cơ quan tài chính cùng cấp giải quyết theo chức năng, quyền hạn của mình và trả lời trong thời hạn tối đa là hai tuần kể từ ngày nhận được đơn khiếu nại, đồng thời phải có biện pháp thiết thực, kịp thời để bảo vệ những kế toán trưởng chấp hành nghiêm chỉnh các chính sách, chế độ của Nhà nước.

Chương IV

CHẾ ĐỘ ĐÁI NGỘ ĐỐI VỚI KẾ TOÁN TRƯỞNG

Điều 14. — Kế toán trưởng được hưởng lương theo mức lương quy định cho Phó Giám đốc xí nghiệp và các quyền lợi khác như Phó Giám đốc xí nghiệp, định kỳ được cử tham dự các lớp bồi dưỡng nâng cao trình độ chính trị và chuyên môn nghiệp vụ.

Bộ Tài chính, Bộ Lao động — thương binh và xã hội nghiên cứu quy định chế

độ phụ cấp thâm niên đối với kế toán trưởng và cán bộ kế toán.

Điều 15. — Kế toán trưởng có thành tích trong việc chấp hành chính sách, chế độ, thể lệ kinh tế, tài chính, phát hiện và ngăn chặn kịp thời những hành động tham ô, lãng phí trong xí nghiệp, bảo vệ được tài sản của Nhà nước, có sáng kiến thúc đẩy sản xuất, tiết kiệm và nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh thì được khen thưởng thích đáng về mặt vật chất và tinh thần.

Trường hợp không làm tròn nhiệm vụ, cố tình vi phạm chính sách, chế độ, thể lệ kinh tế, tài chính — kế toán, phản ánh sai lệch, thiếu trung thực số liệu kế toán, kế toán trưởng sẽ bị thi hành kỷ luật như đã nói trong điểm 3, điều 11, chương III của Điều lệ này.

Chương V

ĐIỀU KHOẢN THI HÀNH

Điều 16. — Điều lệ này thay thế những quy định về kế toán trưởng xí nghiệp quốc doanh ban hành theo Nghị định số 176-CP ngày 10-9-1970 của Hội đồng Chính phủ và có hiệu lực thi hành kể từ ngày ký.

Bộ Tài chính hướng dẫn thực hiện Điều lệ này.

Bộ Tài chính chủ trì phối hợp với các cơ quan hữu quan nghiên cứu hướng dẫn vận dụng Điều lệ này phù hợp với các đơn vị kinh tế tập thể, tư nhân và các cơ quan hành chính sự nghiệp.

T.M. Hội đồng Bộ trưởng
K.T. Chủ tịch
Phó Chủ tịch
VÕ VĂN KIẾT